

**«ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ» ՊՈԱԿ**

«ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ»

ՎՊՄԻ-ի ռեկտոր, բգդ

_____ Խաչատրյան Գ.Կ.

“_30_”_10_2009թ.

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

**ՎՊՄԻ-ի մագիստրատուրայի ուսանողների
Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկայի**

Քննարկվել և ընդունվել է ՎՊՄԻ գիտխորհրդում
(արձանագր. թիվ _9_ “_30_”_10_2009թ.)

1. Ընդհանուր դրույթներ

Մանկավարժական պրակտիկան մագիստրոսական կրթության ծրագրերի պարտադիր բաղադրամասերից է: Մանկավարժական պրակտիկան նպատակաուղղված է ապագա մագիստրոսի նախապատրաստմանը՝ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում, քոլեջներում, միջին մասնագիտական և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում աշխատելու համար:

Այն նախատեսում է համապատասխան մասնագիտական առարկաներից ուսումնական նյութերի մշակում և պարապմունքների անցկացում հանրակրթական դպրոցների բարձր դասարաններում (ավագ դպրոցներում), վարժարաններում, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում, բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում՝ համաձայն տվյալ ուսումնական հաստատությունում ընդունված առարկայական ուսումնական ծրագրերի և պլանների:

Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկան նպատակաուղղված է կապ հաստատելու մագիստրոսական կրթական ծրագրերի յուրացման ընթացքում ստացած տեսական գիտելիքների և ուսումնական գործընթացում այդ գիտելիքների գործնական կիրառության միջև:

Մագիստրատուրայի ուսանողների մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկայի սույն ծրագիրը մշակվել է համաձայն հետևյալ փաստաթղթերի.

- ՀՀ «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» գործող օրենքի,
- ՀՀ ԿԳՆ 2007թ դեկտեմբերի 6-ի №1193-Ն հրամանի,
- մագիստրոսական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների,
- ՎՊՄԻ-ի ռեկտորի կողմից հաստատված մագիստրոսական կրթության ուսումնական պլանների:

2. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկայի նպատակները և խնդիրները

Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկայի նպատակն է՝ նախապատրաստել մագիստրանտներին՝ հանրակրթական դպրոցների բարձր դասարաններում, քոլեջներում, միջին մասնագիտական և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում կրթական գործընթացի իրականացման համար:

Պրակտիկայի խնդիրներն են.

- մագիստրոսական ծրագրերում ընդգրկված առարկաների ուսուցման ընթացքում ստացած գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ամրագրումը,
- պարապմունքների անցկացման տարբեր ձևերի և մեթոդիկաների յուրացումը,
- ուսումնական պարապմունքների վերլուծության մեթոդիկայի յուրացումը,
- ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների հետ ծանոթանալը,
- աջակցել մագիստրանտների ինքնակրթության և ինքնակատարելագործման ունակությունների ձևավորմանը, նրանց մանկավարժական (գիտամանկավարժական) գործունեության ակտիվացմանը,
- աջակցել կրթության և դաստիարակության ընդհանուր նպատակներին համահունչ մագիստրանտների անձային որակների զարգացմանը:

Պրակտիկայի ընթացքում ուսանողը պետք է **ուսումնասիրի.**

ա) վարժարաններում, միջնակարգ և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում.

- տվյալ կրթական հաստատության կառավարման հիմունքները, ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կառուցվածքը և հաշվետու փաստաթղթերը,
- համապատասխան առարկաների առարկայական ծրագրերը և դրանց բովանդակությունը,
- պարապմունքների անցկացման պլանների և կոնսպեկտների նախապատրաստումը,
- ուսումնական պարապմունքների անցկացման բոլոր ձևերը,
- առարկաների դասավանդման ժամանակակից տեխնոլոգիաները,
- ուսումնադաստիարակչական գործունեության բնագավառում կիրառվող ժամանակակից ուղղություններն ու մեթոդիկաները և այլն:

բ) բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում.

- համապատասխան կրթական ծրագրի պետական կրթական չափորոշիչը և աշխատանքային ուսումնական պլանը,
- տվյալ դասընթացի բովանդակությունը, օգտագործվող ուսումնամեթոդական գրականությունը,

- առարկայական ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների անցկացման համար անհրաժեշտ լաբորատոր սարքավորումը,
- տվյալ առարկայի դասավանդման համար կիրառվող ուսումնական պարապմունքների բոլոր ձևերը,
- պարապմունքների թեմատիկային և նպատակներին համապատասխանող հիմնական և լրացուցիչ գրականության ընտրությունն ու վերլուծությունը,
- ՎՊՄԻ-ում և այլ բուհերում կրթական և գիտական գործունեության կազմակերպման հիմնական ձևերը:

Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկայի ընթացքում ուսանողը պետք է **յուրացնի**.

- ժամանակակից գիտամեթոդական մակարդակով ուսումնական նյութի բովանդակության մշակումը,
- ուսումնական պարապմունքների համար պլանների և կոնսպեկտների ինքնուրույն նախապատրաստումը,
- տարբեր տեսակի ուսումնական պարապմունքների (դասախոսություններ, գործնական, սեմինար, լաբորատոր աշխատանքներ) մեթոդիկաները,
- բակալավրիատի ուսանողների հետ գործնական և լաբորատոր աշխատանքների անցկացումը (դասախոսի ղեկավարությամբ),
- փորձնական դասախոսությունների անցկացումը (դասախոսի ղեկավարությամբ)՝ մագիստրանտի ատենախոսության թեմայի հետ կապված թեմաներով,
- անցկացված պարապմունքների գիտամեթոդական վերլուծության իրականացումը:

3. Պրակտիկայի կազմակերպումը

Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկան կազմակերպվում է մագիստրատուրայի երկրորդ կուրսի առաջին կիսամյակում: Պրակտիկայի տևողությունը կազմում է 4 շաբաթ՝ համաձայն մագիստրատուրայի ուսումնական պլանների:

Պրակտիկան անցկացվում է ՎՊՄԻ-ի հենակետային վարժարանում, «Էվրիկա» վարժարանում, Վանաձոր քաղաքի կամ Լոռու մարզի հանրակրթական դպրոցների բարձր դասարաններում (ավագ դպրոցում), Վանաձոր քաղաքում և Լոռու մարզում գործող միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում, ինչպես նաև ՎՊՄԻ-ի համապատասխան մասնագիտական ամբիոններում:

Պրակտիկան սկսվելուց առաջ անցկացվում է ընդհանուր ժողով, որի ընթացքում ուսանողներին հայտնվում է մանկավարժական պրակտիկային վերաբերվող ամբողջ անհրաժեշտ ինֆորմացիան:

Պրակտիկայի ղեկավարությունն իրականացնում է.

ա) մագիստրատուրայում դասավանդող պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի անդամներից ընտրված մասնագետը (եթե պրակտիկան անցկացվում է հանրակրթական դպրոցներում, վարժարաններում, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում),

բ) մագիստրանտի գիտական ղեկավարը (եթե պրակտիկան անցկացվում է համապատասխան ամբիոնում):

Պրակտիկայի անցկացման առաջին շաբաթվա ընթացքում մագիստրանտը պրակտիկայի ղեկավարների հետ կազմում է պրակտիկայի իր անհատական պլանը: Պրակտիկայի անհատական պլանում ընդգրկվում է պրակտիկանտի աշխատանքը՝ երկու հիմնական ուղղություններով.

- մանկավարժական գործունեություն,
- ուսանողի աշխատանքը համապատասխան մասնագիտական ամբիոնում:

Միջնակարգ ուսումնական հաստատություններում, ավագ դպրոցներում, վարժարաններում, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում պրակտիկայի անցկացման համար ՎՊՄԻ-ից նշանակված պրակտիկայի ղեկավարը համապատասխան ուսումնական հաստատության ղեկավարության, տնօրենի, տվյալ առարկան դասավանդող ուսուցչի հետ քննարկում և որոշում են պրակտիկայի բովանդակությունը՝ շեշտը դնելով ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման վրա (թեստավորում, նոր մեթոդիկաների կիրառում, գիտական նախագծերի պլանավորում ու անցկացում և այլն): Կազմվում է մագիստրանտի աշխատանքային գրաֆիկ՝ դասալսման և դասերի ինքնուրույն անցկացման ժամերի նշմամբ:

Համապատասխան մասնագիտական ամբիոնում պրակտիկայի անցկացման դեպքում մագիստրանտը իր գիտական ղեկավարի հետ ընտրում են ուսումնական առարկա՝ դասալսումների, մեթոդական նյութերի վերլուծության և նախապատրաստման, ինքնուրույն պարապմունքներ անցկացնելու, ինչպես նաև պարապմունքների վերլուծություն կատարելու համար:

Մագիստրանտների պրակտիկայի աշխատանքային գրաֆիկը կազմվում է ըստ դասացուցակի՝ տվյալ ամբիոնի պրոֆեսորադասախոսական կազմի հետ համաձայնեցնելուց հետո:

4. Պրակտիկայի բովանդակությունը

Պրակտիկայի բովանդակությունը պետք է ապահովի մանկավարժական գործունեության հետ կապված տեխնոլոգիական կարողությունների, ինչպես նաև մարդկանց հետ շփվելու կարողությունների ձևավորումը: Պրակտիկայի անցկացման պրոցեսում պետք է ապահովվի ռազմավարական մտածելակերպի ձևավորում և զարգացում, իրադրության բազմակողմանի ընկալում և գնահատում, մարդկային խմբեր ղեկավարելու հմտություն:

Պրակտիկան պետք է աջակցի մագիստրանտի անձի սոցիալացմանը, գործունեության որակապես այլ տեսակի՝ մանկավարժական գործունեության իրականացմանը, մասնագիտության հասարակական նորմերի և արժեքների յուրացմանը, ինչպես նաև ապագա մագիստրոսների անձնական գործարարական մշակույթի ձևավորմանը:

Պրակտիկայի ընթացքում ուսանողները մասնակցում են պրակտիկայի անցկացման վայրի՝ ուսումնական հիմնարկության կամ համապատասխան ամբիոնի մանկավարժական, գիտամանկավարժական և կազմակերպչական աշխատանքներին: Մագիստրանտները պրակտիկայի ընթացքում

ա) ուսումնասիրում են.

- տվյալ կրթական հաստատությունների, համապատասխան ամբիոնների գործունեության ուղղվածությունը, բովանդակությունը, ձևերը,
- ուսումնական ծանրաբեռնվածության պլանավորման և հաշվառման փաստաթղթերը,
- ուսուցիչների, դասախոսների պլաններն ու հաշվետվությունները,
- տվյալ կրթական հաստատությունների, համապատասխան ամբիոնների նորմատիվային և ղեկավարման փաստաթղթերը,
- տվյալ կրթական հաստատությունների կառավարման համակարգը,
- մանկավարժական խորհուրդների, ամբիոնների նիստերի արձանագրությունները,
- ուսումնական առարկաների ծրագրերը, դասընթացների տեքստերը, լաբորատոր և գործնական պարապմունքների բովանդակությունը, մեթոդիկաները,

- գիտամեթոդական նյութերը՝ գիտամեթոդական մշակումները, ամբիոնների գիտական ուղղվածությունը, գիտամեթոդական գրականությունը,

բ) կատարում են հետևյալ մանկավարժական աշխատանք.

- հաճախում են տվյալ առարկայի դասերը (հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում, վարժարաններում, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում), կամ տարբեր ուսումնական առարկաներով ամբիոնի դասախոսների վարած պարապմունքները,
- կատարում են պարապմունքների վերլուծություն,
- ինքնուրույն անցկացնում են դասեր՝ ուսուցչի հետ նախապես համաձայնեցնելուց հետո,
- ինքնուրույն անցկացնում են առնվազն 2 (երկու) ուսումնական պարապմունքներ բակալավրիատի ցածր կուրսերում՝ համաձայն տվյալ առարկայի պլանի, գիտական ղեկավարի և դասախոսի հետ համաձայնեցնելուց հետո,
- մշակում են դասերի, դասախոսությունների կոնսպեկտներ (առնվազն մեկ առարկայից), թեստային առաջադրանքներ,
- ձևավորում են տվյալ առարկայի դասավանդման մեթոդական փաթեթ, որը ներառում է.
 - տվյալ առարկայի դասախոսություններ՝ օգտագործած գրականության ցանկով,
 - հատուկ թեստեր,
 - տվյալ առարկային վերաբերվող վերջին շրջանի տպագիր նյութեր (գրքեր, ամսագրեր, հոդվածներ և այլն),
- ակտիվորեն մասնակցում են կրթական հիմնարկության, ամբիոնի աշխատանքներին.
 - սեմինարներին, մեթոդախաղորդումների աշխատանքներին, գիտական կոնֆերանսներին և այլն,
 - կրթական հիմնարկության, ամբիոնի բոլոր աշխատանքներին՝ մեթոդական, գիտամեթոդական նյութերի ստեղծման հետ կապված,
 - կատարում են առանձին հանձնարարություններ՝ պրակտիկայի ծրագրի շրջանակներում:

5. Պրակտիկայի արդյունքների գնահատումը

Մանկավարժական պրակտիկան համարվում է կատարված՝ մագիստրանտի կողմից պրակտիկայի ծրագրի բոլոր պահանջների կատարման դեպքում:

Մագիստրանտների պրակտիկան գնահատվում է պրակտիկայի փաստաթղթերը ներկայացնելու պայմանով:

Պրակտիկայի արդյունքներով մագիստրանտը պետք է ներկայացնի հետևյալ փաստաթղթերը.

ա) մագիստրոսի անհատական ուսումնական պլան (հավելված 1),

բ) մեթոդական փաթեթ տվյալ առարկայից,

գ) պրակտիկայի օրագիր (հավելված 2):

Փաստաթղթերի ձևակերպման ընթացքում ուսանողը պետք է ուշադրություն դարձնի փաստաթղթերի ճիշտ ձևակերպման վրա՝

- ուսանողի անհատական պլանը պետք է ունենա նշում՝ պլանավորած աշխատանքի կատարման վերաբերյալ,

- պրակտիկայի օրագիրը պետք է պարունակի կատարված աշխատանքի նկարագրությունը, պրակտիկայի անցկացման ինքնագնահատականը, հետևություններ և առաջարկներ՝ պրակտիկայի կազմակերպման վերաբերյալ և մագիստրոսի ստորագրությունը:

Բոլոր փաստաթղթերը պետք է ձևակերպվեն համաձայն գործավարության կանոնների և առանձին թղթապանակով հանձնվեն ամբիոններ:

Փաստաթղթերի հանձնման ժամկետը որոշում է դեկանատը՝ պրակտիկայի ներածական ժողովում:

Պրակտիկայի գնահատականը դասվում է տեսական առարկաներից ստացած գնահատականներին և հաշվառվում է ուսանողների կիսամյակային ատեստավորման արդյունքներն ամփոփելիս:

Պրակտիկայի փաստաթղթերը պահվում են ամբիոններում:

ՀՀ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՅ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ» ՊՈԱԿ

ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱ

ՕՐԱԳԻՐ
(ԳԻՏԱՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ)

Վաճառք

200 թ.

Ուսանող _____
ազգանուն անուն հայրանուն

----- հիմնական կրթական ծրագիր

Ուսուցման համակարգը՝ -----

Մասնագիտությունը՝ -----

Կուրսը՝ -----

Պրակտիկայի անցկացման վայրը՝ -----
բուհ, ֆակուլտետ, ամբիոն

_____ կուրս

Պրակտիկայի ղեկավար -----

Ամբիոնի վարիչ-----Ֆակուլտետի ղեկան -----

ԴԱՍԱՑՈՒՑԱԿ

Օրեր	Ժամեր	Առարկայի դասավանդման ձևերը			Օրեր	Ժամեր	Առարկայի դասավանդման ձևերը		
		դասա-խոս.	գործն.	սեմի-նար			դասա-խոս.	գործն.	սեմի-նար
Երկուշաբթի	1-2				Կինոգեղարվեստ	1-2			
	3-4					3-4			
	5-6					5-6			
Երեքշաբթի	1-2				Փոփոխություն	1-2			
	3-4					3-4			
	5-6					5-6			
Չորեքշաբթի	1-2				Փոփոխություն	1-2			
	3-4					3-4			
	5-6					5-6			

ԺԱՄԱՏԱԽՏԱԿ

1-ին հերթ		2-րդ հերթ	
1-2		7-8	
3-4		9-10	
5-6		11-12	

ՈՒՍԱՆՈՂ ՊՐԱԿՏԻԿԱՆՏԻ ՀՈՒՇԱԹԵՐԹ

1. Մագիստրանտների գիտամանկավարժական պրակտիկան սկսվում է կցված ուսումնական հաստատության (ամբիոնի) հետ ծանոթությունից: Անհրաժեշտ տեղեկություններ ուսանողները ստանում են ամբիոնի վարիչի, դասախոսի հետ զրույցից, տվյալ ամբիոնի գործունեությանը վերաբերվող փաստաթղթերից (կրթական չափորոշիչներ, ուսումնական պլաններ, կրթադաստիարակչական աշխատանքի պլան, դասամատյան և այլն): Ստացված տեղեկությունները պետք է հիմք ծառայեն պրակտիկայի ընթացքում գործունեություն ծավալելու համար:
2. Յուրաքանչյուր ուսանող պարտավոր է ամբիոնում ամեն օր աշխատել 6 ժամ իր անհատական աշխատանքի պլանի համաձայն: Պրակտիկայի ամբողջ ժամանակամիջոցի համար պլանը կազմում է պրակտիկանոց՝ առարկան դասավանդող դասախոսի և պրակտիկայի ղեկավարի հետ համատեղ:
3. Պրակտիկայի ընթացքում ուսանողը պետք է ուսումնասիրի.

- համապատասխան կրթական ծրագրի պետական կրթական չափորոշիչը և աշխատանքային ուսումնական պլանը,
- տվյալ դասընթացի բովանդակությունը, օգտագործվող ուսումնամեթոդական գրականությունը,
- առարկայական ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների անցկացման համար անհրաժեշտ լաբորատոր սարքավորումը,
 - տվյալ առարկայի դասավանդման համար կիրառվող ուսումնական պարապմունքների բոլոր ձևերը,
 - ՎՊՄԻ-ում կրթական և գիտական գործունեության կազմակերպման հիմնական ձևերը
 - հաճախի պրակտիկայի ծրագրով և իր անհատական պլանով նախանշված ուսումնական պարապմունքները,
 - հաճախի այլ մագիստրանտների կողմից վարվող ուսումնական պարապմունքները
 - կատարի պարապմունքների թեմատիկային և նպատակներին համապատասխանող հիմնական և լրացուցիչ գրականության ընտրություն և վերլուծություն,
 - կատարի պարապմունքների վերլուծություն՝ ըստ պրակտիկայի ուղեցույցում առաջադրած սխեմայի,
- կատարի ամբիոնի վարիչի կամ դասախոսի առանձին առաջադրանքները:
- Պրակտիկայի ողջ ժամանակամիջոցում մագիստրանտները՝ առարկայի դասախոսի ղեկավարությամբ բակալավրիատի ցածր կուրսերում վարում են ոչ պակաս քան 5-6 ուսումնական պարապմունքներ (դասախոսություններ, սեմինար, լաբորատոր, գործնական պարապմունքներ):

Ուսումնական պարապմունքների կոնսպեկտների քննարկումը դասախոսի հետ նախապես պետք է քննարկվի կատարումից 1 - 2 օր առաջ: Այլապես ուսանողին չի թույլատրվում վարել ուսումնական պարապմունքները: Պրակտիկան ավարտելուց հետո ուսանողը 3 օրվա ընթացքում հանձնում է հետևյալ փաստաթղթերը.

- ա) պրակտիկայի օրագիրը (լրացված)
- բ) դասախոսության, սեմինար, գործնական (լաբորատոր) պարապմունքների մեկական կոնսպեկտ,
- գ) համառոտ հաշվետվություն

4. Պրակտիկայի պաշտպանություն:

Կատարված ուսումնական աշխատանքի համար դասախոսը նշանակում է հանրագումարային գնահատականներ, Այդ գնահատականի հիման վրա գիտամանկավարժական պրակտիկայի ղեկավարը նշանակում է պրակտիկայի ընդհանուր գնահատականը: